

University of Tehran

Social Capital Management

Home Page: <https://jpht.ut.ac.ir>

Online ISSN: 2423-6233

Studying the Role of Social Capital in Organizational Entrepreneurship Meta-Analysis of Researches in the Period 2005-2022

Akbar Zolfaghari^{1*} | Taha Ashayeri²

1. Corresponding Author, Faculty of Law and Social Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran. Email: akbarzolfaghari@pnu.ac.ir
2. Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. Email: t.ashayeri@uma.ac.ir

---

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article History:
Received October 17, 2022
Revised November 20, 2022
Accepted November 26, 2022

Keywords:
Social Capital,
Organizational Entrepreneurship,
Community Development,
Human Capital,
Political Institutions Social.

ABSTRACT

Purpose: social capital provides the platform for corporate entrepreneurship; because organizations need social capital components for innovation. Therefore; the main purpose of the research is to study the role of social capital on organizational entrepreneurship. Method: research method is quantitative meta-analysis (cma3); the tool is a reverse questionnaire; statistical population of the research: 56 survey researches (scientific-research) of which 36 researches with respect to the validity, and quality of the research; existence of correlation coefficient, sample size and significance level of each study were selected. The sampling method was purposive, the validity and reliability of the research was controlled, and their effect size was estimated using the Cohen and Fisher formula. Findings: The findings show that there is a significant relationship between social capital and organizational entrepreneurship, and its overall effect is equal to 0.489 percent. Results: The tendency of employees towards organizational entrepreneurship increases by increasing social capital in organizations, institutions and companies. The two concepts of social capital and organizational entrepreneurship are interdependent, in such a way that the lack of one causes disorder and functional distortion; and the coordination of the two; it improves the atmosphere of peace, trust, confidence, self-esteem, financial independence and improves job performance.

Cite this article: Zolfaghari, A., Ashayeri, T. (2023). Studying the Role of Social Capital in Organizational Entrepreneurship Meta-Analysis of Researches in the Period 2005-2022. *Social Capital Management*. 10 (1), 63-76. Doi: 10.22059/jscm.2022.349941.2348

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jscm.2022.349941.2348>

دانشگاه تهران

مدیریت سرمایه اجتماعی

شاپا الکترونیکی: ۶۲۳۳-۲۴۲۳

سایت نشریه: <https://jpht.ut.ac.ir>

مطالعه نقش سرمایه اجتماعی در کارآفرینی سازمانی: فراتحلیل پژوهش‌های بازه زمانی

۱۳۸۴ - ۱۴۰۱

اکبر ذوالفقاری^{۱*} | طاها عشایری^۲

۱. نویسنده مسئول، دانشکده حقوق و علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: akbarzolfaghari@pnu.ac.ir

۲. دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه: t.ashayeri@uma.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخ‌های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۷/۲۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۸/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۹/۰۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۲/۲۱

کلیدواژه:

توسعه اجتماع،

سرمایه اجتماعی،

سرمایه انسانی،

کارآفرینی سازمانی،

نهادهای اجتماعی و سیاسی.

هدف: سرمایه اجتماعی بستر کارآفرینی سازمانی را فراهم می‌کند. زیرا سازمان‌ها برای نوآوری نیازمند مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی‌اند. بنابراین هدف اصلی پژوهش مطالعه نقش سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی سازمانی است. روش: روش تحقیق از نوع فراتحلیل کمی (CMA3) و ابزار آن پرسشنامه معکوس است. جامعه آماری پژوهش ۵۶ تحقیق پیمایشی (علمی-پژوهشی) است که ۳۶ پژوهش با رعایت روایی، اعتبار و کیفیت پژوهش، وجود ضریب همبستگی، حجم نمونه، و سطح معناداری انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری، هدفمند، روایی و پایایی پژوهش کنترل؛ و به روش فرمول کوهن و فیشر اندازه اثر آن‌ها برآورد شده است. یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد بین سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی رابطه معنادار وجود دارد و اثر کلی آن برابر ۰,۴۸۹ درصد است. نتایج با افزایش سرمایه اجتماعی در سازمان‌ها، نهادها، و شرکت‌ها گرایش کارکنان به کارآفرینی سازمانی نیز بیشتر می‌شود. دو مفهوم سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی به هم وابسته‌اند؛ به گونه‌ای که فقدان یکی موجب نابسامانی و کژکارکردی و هماهنگی آن دو باعث بهبود فضای آرامش، اعتماد، اطمینان، عزت‌نفس، استقلال مالی، و بهبود عملکرد شغلی می‌شود.

استناد: ذوالفقاری، اکبر؛ عشایری، طاها (۱۴۰۲). مطالعه نقش سرمایه اجتماعی در کارآفرینی سازمانی: فراتحلیل پژوهش‌های بازه زمانی ۱۳۸۴-۱۴۰۱. مدیریت سرمایه اجتماعی، ۱۰ (۱) ۶۳-۷۶.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jscm.2022.349941.2348>

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.

بیسندگان.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jscm.2022.349941.2348>

مقدمه

کارآفرینی سازمانی فرایندی است که فعالیت‌های سازمانی را به سمت خلاقیت و ریسک‌پذیری هدایت می‌کند. این کارآفرینی با فعالیت پرخطر یک نفر آغاز می‌شود. اما، تحققش به روحیه کارآفرینی در سازمان و کارکنان آن بستگی دارد. بنابراین، کارآفرینی سازمانی یعنی ایجاد کسب‌وکار و محصول جدید برای رشد سازمان با اقدامات کارآفرینانه است (Kuratko et al. 2004: 9; Quotes Zahra, 1991). کارآفرینی سازمانی بر نقش دوگانه سازمان‌ها در تحقق اهداف سازمانی همراه با توسعه رفاه جامعه تأکید دارد (Hayton 2005: 38). کارآفرینی شامل انواع مستقل، درون‌سازمانی، و سازمانی است. کارآفرینی مستقل فرایند آزاد تحقق فعالیت‌های کارآفرینانه‌ای است که با هدف سود، ریسک مالی، فعالیت تجاری، تبلیغات، و استقلال در کسب‌وکار انجام می‌شود (Wennekers & De Jong 2008). کارآفرینی درون‌سازمانی فرایند فعالیت‌های کارآفرینانه در سازمان‌های سنتی و بوروکراتیک (حسین‌پور و زارعی‌وش ۱۳۸۹: ۱۷۵) برای تبدیل ایده به محصول نهایی سودآور از طریق ریسک‌پذیری و نوآوری است (Abuya 2016: 3). و کارآفرینی سازمانی فرایند سازمان برای ایفای نقش همگانی و مداوم و سریع و راحت کارکنان در فعالیت‌های کارآفرینانه است (حسین‌پور و زارعی‌وش ۱۳۸۹: ۱۷۵ به نقل از صمدآقایی ۱۳۷۹). عملیاتی کردن فرصت‌های سازمانی بدون توجه به منابع موجود را کارآفرینی سازمانی می‌گویند (Bhardwaj et al. 2007: 49). البته کارآفرینی ساختاری پیچیده است که طیف وسیعی از فعالیت‌ها، از جمله فعالیت‌های سازمانی، را شامل می‌شود و کارآفرینی سازمانی نام گرفته است.

بیان مسئله

در کارآفرینی سازمانی تیم‌های کاری با استقرار در سازمان کسب‌وکاری جدید را طراحی و راه‌اندازی و مدیریت می‌کنند؛ درحالی‌که از ویژگی‌ها و شایستگی‌ها و منابع سازمان مادر بهره می‌برند (Popowska 2020: 72; Yun, Zhao et al. 2020: 8). برون‌سپاری فعالیت‌های فناورانه و نوآورانه سازمان‌ها به مؤسسات تخصصی و ایجاد فرصت احساس هیجان و هیجان برای کار در استارت‌آپ‌ها از مشخصه‌های کارآفرینی سازمانی است و انواع متعدد دارد؛ شامل کارآفرینی درون‌سازمانی، سرمایه‌گذاری سازمانی، و تحول سازمانی (Morris et al. 2010: 64). تحقق کارآفرینی سازمانی به عوامل متعددی بستگی دارد. برخی علت تحقق آن را ارزش اجتماعی (Dufays & Huybrechts 2014)، عده‌ای انگیزه‌های غیرانتفاعی (Do Adro et al. 2021)، گروهی دانش و مهارت و تجربیات (Roslan et al. 2022; Zahra et al. 2008)، بعضی ایده‌های نوآورانه (Sen 2007)، برخی اخلاقیات و رفتارهای اخلاقی (Smith et al. 2016)، عده‌ای شبکه‌های اجتماعی (Wang et al. 2007; Weber & Kratzer 2013)، گروهی رهبری (Suryandharu et al. 2019; Thorgren & Omoredede 2018)، و بعضی هم سیاست‌های دولتی و حمایت‌های نهادی (Dredge 2017; Shockley & Frank 2011; Urban 2013) دانسته‌اند. شومپیتر به نقش سرمایه اجتماعی و مؤلفه‌های آن اشاره کرده است؛ شامل اعتماد، اطمینان، دقت، اخلاقیات، روابط بین‌فردی، هنجارها، قوانین، ارزش‌ها، تعاملات اجتماعی، مجازات‌ها، و پاداش‌ها در کارآفرینی سازمانی. او بر آن است که سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی با هم مرتبط‌اند؛ به گونه‌ای که بر یک‌دیگر اثر می‌گذارند، از هم اثر می‌گیرند، و در تعاملات یک‌دیگر را تضعیف یا تقویت می‌کنند. بنابراین هدف اصلی پژوهش برآورد اندازه اثر سرمایه اجتماعی و متغیرهای تعدیلگر بر کارآفرینی سازمانی است.

مبانی و رویکردهای نظری

کارآفرینی سازمانی: ایده کارآفرینی سازمانی به دهه ۱۹۷۰ برمی‌گردد (Sakhdari 2016) و اولین بار پیترسون و برگر (Peterson & Berger 1971: 97-98) آن را به عنوان یک استراتژی و سبک رهبری برای مقابله با آشفتگی بازار مطرح کردند. کارآفرینی سازمانی در دهه ۱۹۸۰ از طریق آثار بورگلمن (Burgelman 1983) و میلر (Miller 1983) به یک موضوع تحقیقاتی تبدیل شد؛ به‌ویژه زمانی که کتاب پینچوت (Pinchot III 1985) (*کارآفرینی درونی*) منتشر شد. برای پرداختن به کارآفرینی سازمانی از اصطلاحات متعددی استفاده شده است؛ از جمله سرمایه‌گذاری سازمانی (Burgelman 1983)، کارآفرینی

داخلی (Pinchot III 1985)، کارآفرینی سازمانی (Guth & Ginsberg 1990)، فعالیت سازمانی داخلی (Jones & Butler 1992)، و کارآفرینی استراتژیک (Hitt et al. 2011). از این کارآفرینی به عنوان نوآوری یا تحول سازمانی هم یاد شده است.

سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی: کارآفرینی سازمانی فعالیت‌های کارآفرینانه در سازمان‌هاست؛ شامل نوآوری، سرمایه‌گذاری، تجدید استراتژیک (Sakhdari 2016: 5; Quotes Zahra 1996). سرمایه اجتماعی هم مجموعه ارزش‌ها و منابع مشترک است که به افراد اجازه می‌دهد در یک گروه برای تحقق یک هدف مشترک کار کنند (Daniel et al. 2003: 128). به عبارتی سرمایه اجتماعی مبین اثرگذاری نهادی روابط و همکاری‌های بین‌بخشی است (Fountain 1998: 104) که می‌تواند با توسعه همکاری‌ها و اشتراک اطلاعات رقابت‌ها را افزایش دهد، دستاوردها را بیشتر کند، و نقش شهرت و اعتماد متقابل در دستیابی به اهداف را تضمین کند (Chou 2006: 903).

نظریه‌های کارآفرینی سازمانی: نظریه‌پردازان متعدد مدل‌های مختلفی را برای کارآفرینی سازمانی یا سازمان کارآفرینانه مطرح کرده‌اند. تامپسون^۱ (مقیمی ۱۳۸۵: ۱۱۹ - ۱۲۲ به نقل از تامپسون ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰) برای شکل‌گیری کارآفرینی در سازمان پنج بعد - شامل ابعاد سخت، خلاقیت، مخاطره‌پذیری، نرم، ائده و طرح - را مطرح و بر وجود همه آن‌ها در شکل‌گیری کارآفرینی سازمانی تأکید کرده است. هورنزیبای و همکارانش (Hornsby et al. 1993) با ارائه مدل تلفیقی فرایند کارآفرینانه عوامل فردی، سازمانی، و رویدادهای پیش‌بینی‌کننده‌ای را بررسی کرده‌اند که به رفتار کارآفرینانه منجر می‌شوند. در این مدل، که در آن بر تلفیق عوامل سازمانی و ویژگی‌های فردی برای تحقق کارآفرینی سازمانی تأکید شده، از حمایت مدیریت، استقلال، قدرت تشخیص، پاداش، دسترسی به زمان، و مرزهای سازمانی به عنوان عوامل مؤثر بر کارآفرینی سازمانی یاد شده و با اشاره به نقش ویژگی‌های فردی تصریح شده است که ریسک‌پذیری، استقلال، نیاز به موفقیت، هدف‌مداری، کنترل درونی، تصمیم به خلاقیت، تعامل، و بعضی از انواع رویدادهای ناگهانی و تغییرات محیطی از ویژگی‌های کارآفرینان سازمانی موفق است. مدل اکهلز و نک (Echols & Neck 1998) اثر رفتارهای کارآفرینانه فردی و ساختار سازمانی در کارآفرینی سازمانی را بررسی و تأکید کرده است بقای سازمان به‌شدت به محیط سرشار از نوآوری وابسته است. در این مدل تعامل رفتار کارکنان و ساختار سازمان عناصر ضروری موفقیت کارآفرینان برای بازسازی و بقای بلندمدت سازمان است. به باور کورنوال و پرلمن (Cornwall & Perlman 1990) اطلاعات حاصل از محیط درونی و بیرونی سازمان سرآغاز فرایند کارآفرینی سازمانی است. این اطلاعات داده‌های ارزیابی گزینه‌های استراتژیک است که اصرار دارد طرح استراتژیک که تعیین شد باید اجرا شود. موریس و کوراتکو (Morris & Kuratko 2002; Morris et al. 2010) مدل تعامل کارآفرینی را در سال ۱۹۹۳ مطرح کردند. این مدل بر اساس سه مؤلفه مشخصات سازمانی، فردی، و حادثه ناگهانی شکل می‌گیرد و توسعه می‌یابد. آنان (Morris et al. 2010)، با ارائه مدل تلفیق راهبردی، کارآفرینی را به منزله گرایشی کلی در سازمان ارائه و تأکید کرده‌اند حادثه یا رفتار کارآفرینانه نقطه مقابل نگاه کارآفرینی و گرایش کارآفرینانه نیز عنصر جدایی‌ناپذیر بینش و رسالت سازمان است و بر عملکرد سازمان اثر مستقیم و مثبت دارد. آنتونیک^۲ و هیسریچ^۳ هشت بعد ایجاد شرکت‌ها یا واحدهای مستقل، کسب‌وکار جدید، نوآوری در محصول و خدمات، نوآوری در فرایند، خودتجدیدی، ریسک‌پذیری، پیشگامی، و رقابت تهاجمی را در ایجاد کارآفرینی سازمانی مؤثر و آن‌ها را با یک‌دیگر مرتبط دانسته‌اند (رضایی‌قلعه و سلیمان پورعمران ۱۳۹۶: ۱۱ - ۱۴).

پیشینه پژوهش (جهت فراتحلیل)

پژوهش‌های صورت‌گرفته در بازه زمانی ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۱ درباره سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی، که برای فراتحلیل انتخاب شدند، در جدول ۱ آمده‌اند.

1. John L. Thompson
2. Antonic
3. Hisrich

جدول ۱. پیشینه پژوهش

نویسنده	حجم نمونه	روش تحقیق	گروه مورد مطالعه	قومیت
قاسمی ۱۴۰۱	۳۷۸	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان شهرداری تهران	فارس
سعادت‌فر ۱۴۰۰	۳۸۴	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان دولت در ایلام	کرد- لر
موسوی میرکلایی ۱۳۹۹	۱۵۰	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان پست مازندران	مازنی
محمدی و همکاران ۱۳۹۹	۲۰۳	پیمایش- تصادفی ساده	مدیران و کارکنان بانک‌های خصوصی ایلام	کرد- لر
رجبی‌فرجاد و معدن‌کار ۱۳۹۸	۱۹۷	پیمایش- تصادفی سیستماتیک	مدیران و کارمندان شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد	فارس
جهانبان بهنمیری ۱۳۹۸	۲۰۰	پیمایش- غیراحتمالی در دسترس	کارکنان شرکت کاله	فارس
جانناز ۱۳۹۸	۱۹۰	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان راهداری هرمزگان	فارس
توانگر مروستی و همکاران ۱۳۹۸	۳۳۰	پیمایش- تمام‌شماری	کارکنان و استادان دانشگاه آزاد فسا	فارس
میرزاپور ۱۳۹۵	۲۰۱	پیمایش- طبقه‌ای نسبی	کارمندان بانک ملت اهواز	عرب
م. محمدی و همکاران ۱۳۹۵	۷۵	پیمایش- تمام‌شمار و غیرتصادفی	کارکنان اداره کل ورزش و جوانان شهرستان ایلام	کرد- لر
ف. محمدی و همکاران ۱۳۹۵	۱۶۰	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان وزارت ورزش و جوانان	فارس
کلاتری و همکاران ۱۳۹۵	۱۲۷	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان ادارات ورزش و جوانان خراسان شمالی	فارس
عبدالرحیم ۱۳۹۵	۲۱۹	پیمایش- طبقه‌ای نسبی تصادفی	کارکنان دانشگاه‌های بابل عراق و رازی کرمانشاه	کرد- عرب
صمدی میارکلانی و همکاران ۱۳۹۵	۱۵۰	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان پست بخش مرکزی مازندران	مازنی
صفارحمدی ۱۳۹۵	۳۱۹	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان بانک ملی گیلان	مازنی
سربلوکی آرانی ۱۳۹۵	۹۹	پیمایش- تصادفی طبقه‌ای	کارکنان دولت	فارس
خیراندیش و جمشیدی ۱۳۹۵	۲۱۰	پیمایش- تصادفی طبقه‌ای	کارکنان بانک پارسیان منطقه ۱۳ شهر تهران	فارس
اصغری علایی ۱۳۹۵	۱۱۳	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان و مدیران اداره کل ورزش و جوانان سمنان	فارس
اسدی و صفایی ۱۳۹۵	۹۸	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان ادارات ورزش و جوانان استان اردبیل	ترک
آقااحمدی و همکاران ۱۳۹۵	۱۳۲	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان و مدیران تعاونی‌های مصرف غرب مازندران	مازنی
معدن‌کار ۱۳۹۴	۳۲۰	پیمایش- تصادفی طبقه‌ای	کارشناسان شهرداری تهران	فارس
باقری و همکاران ۱۳۹۴	۱۱۳	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان ورزش و جوانان فارس	فارس
بادسار و همکاران ۱۳۹۴	۲۱۵	پیمایش- طبقه‌ای با انتساب	اعضای شرکت‌های فنی کشاورزی در جنوب کرمان	فارس
اسماعیلی و همکاران ۱۳۹۴	۱۰۴	پیمایش- تمام‌شماری	کارکنان بیمه ایران در قزوین	فارس
احمدی بالادهی و همکاران ۱۳۹۴	۹۲	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان بانک کشاورزی شهرستان ساری	مازنی
دایی ۱۳۹۳	۱۱۰	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان راه و شهرسازی گلستان	فارس- ترکمن
محرّم‌زاده و همکاران ۱۳۸۹	۴۶	پیمایش- سرشماری	کارکنان تربیت بدنی آذربایجان غربی	ترک
سیدنقوی و عبدالله‌پور ۱۳۸۹	۱۱۸	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان شرکت نفت	فارس
اعظم‌وزیری و همکاران ۱۳۸۹	۳۸	پیمایش- سرشماری	کارکنان کتابخانه‌های دانشگاهی بندرعباس	فارس
رضانژاد ۱۳۸۸	۳۴۰	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان جهاد فارس	فارس
مقیمی و مقیمی ۱۳۸۷	۸۰	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان صنایع لاستیک یزد	فارس
قلی‌پور و همکاران ۱۳۸۷	۸۶	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان گروه صنعتی سدید	فارس
عبدالله‌پور ۱۳۸۷	۱۱۸	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان شرکت نفت	فارس
جعفریان، ۱۳۸۷	۸۶	پیمایش- تصادفی ساده	کارکنان گروه صنعتی سدید	فارس
تسلیمی و همکاران ۱۳۸۵	۸۹	پیمایش- تصادفی ساده	مدیران یک شرکت صنعتی	فارس
آشنا ۱۳۸۴	۹۰	پیمایش- تصادفی ساده	مدیران واگن پارس اراک	فارس

نقد و نوآوری پژوهش

کارآفرینی سازمانی یکی از مسائل مهمی است که به واکاوی بیشتری نیاز دارد. به همین سبب از سال ۱۳۸۴ تاکنون مقالات علمی- پژوهشی بسیار زیادی با شرایط جغرافیایی، قومی، فرهنگی، و جامعه آماری متفاوت نگارش و چاپ شده که ۵۶ مورد آن درباره ارتباط سرمایه اجتماعی با کارآفرینی سازمانی بوده است. از این اسناد، ۳۶ سند پیمایشی و حائز معیارهای ورود به نرم افزار فراتحلیل بودند که در این پژوهش به آن‌ها اشاره شده است (جدول ۱). از آنجا که نتایج این پژوهش‌ها نیز به لحاظ جغرافیایی، قومی، فرهنگی، و جامعه آماری متفاوت بوده، در این تحقیق تلاش شد با استفاده از شیوه فراتحلیل این نتایج تجمیع و اندازه اثر نهایی آن‌ها و اندازه اثر متغیرهای تعدیلگر برآورد شود.

روش تحقیق

روش تحقیق از نوع فراتحلیل کمی و کیفی (CMA3) است. فراتحلیل با مرور سیستماتیک بر پژوهش‌های قبلی درصد برآورد میزان اندازه اثر متغیرهای مستقل بر وابسته است. پژوهش حاضر مراحل: ۱. جست‌وجوی کلیدواژه‌های «سرمایه اجتماعی» و «کارآفرینی سازمانی»؛ ۲. گردآوری مقالات از پایگاه نورمگز، مگ‌ایران، علم‌نت و پایگاه جهاد دانشگاهی؛ ۳. غربالگری و گزینش مقالات دارای شرایط ملاک ورود (وجود ضریب همبستگی، حجم نمونه، سطح معنی‌داری، روایی و پایایی پژوهش، پیمایش و استفاده از ابزار پرسشنامه)؛ ۴. ورود به نسخه سوم نرم‌افزار CMA؛ و در نهایت ۵. برآورد اندازه اثر پژوهش و سوگیری انتشار و متغیرهای میانجی (تعدیلگر) را طی کرده است. بازه زمانی پژوهش ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۱ و جامعه آماری آن ۵۶ مورد بود که ۳۶ پژوهش بعد از کنترل روشی و غربالگری (دارا بودن ملاک‌های ورود) به روش هدفمند انتخاب شدند. در نهایت با استفاده از فرمول فیشر و کوهن در نرم‌افزار فراتحلیل اندازه اثر نهایی هر پژوهش و اثر نهایی کل (Effect Size) برآورد شد. برای تشخیص همگنی یا ناهمگنی از نمودار کیفی و آزمون Q و بعد از اثبات فرض ناهمگونی مطالعات از متغیر تعدیلگر (زمینه‌ای) برای سنجش میزان اثر سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی سازمانی استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های تحقیق در دو دسته توصیفی و تحلیلی ارزیابی شده‌اند.

توصیفی

- ۴۰ درصد از مقالات علمی- پژوهشی، ۳۶ درصد پایان‌نامه، و ۲۴ درصد مقالات کنفرانس هستند.
- ۷۴/۲۵ درصد از پژوهش به روش تصادفی ساده، ۱۵/۲۵ درصد به روش طبقه‌ای، ۶/۵ درصد به روش تمام‌سرشماری، و ۲/۵ درصد به روش خوشه‌ای انجام شد.
- به لحاظ قومی ۳/۳۰ درصد لر، ۶/۵ درصد ترک، ۷۷/۰۵ درصد فارس، ۳/۳۰ درصد عرب، ۲/۱۰ درصد کرد، ۳/۳۰ درصد بلوچ، و ۴/۴۵ درصد مازنی هستند.
- به لحاظ حوزه شغلی ۷/۲۰۷۰ درصد حوزه کشاورزی، ۲ درصد حوزه معدنی، ۱۱ درصد حوزه ورزشی، ۴۷/۲۵ درصد حوزه اداری، ۶/۵ درصد حوزه خدماتی، ۲/۲۰ درصد حوزه درمانی، ۴/۴۵ درصد حوزه بانکی و مالی، ۷/۷۰ درصد حوزه آموزش و پرورش، ۱۱ درصد حوزه دانشگاهی هستند.
- از بعد سطح مناطق ۶۹/۲۵ درصد از پژوهش در مناطق توسعه‌یافته، ۱۷/۵ درصد در مناطق در حال توسعه، و ۱۳/۲۵ درصد در مناطق کم‌توسعه‌یافته اجرا شده‌اند.

تحلیلی

در بخش تحلیلی، متغیرهای تأثیرگذار و مقدار اثر آن، سوگیری انتشار، تأثیر متغیرهای تعدیلگر بر کارآفرینی سازمانی بررسی شده است.

جدول ۲. اندازه اثر پژوهش

گزارش آماری					نویسندگان و سال
sig	Z	upper	lower	Effect size	
./۰۰۰	۱۰/۴۸۱	۰/۸۴۸	۰/۲۸۲	۰/۲۱۱	قاسمی ۱۴۰۱
./۰۰۰	۵/۶۶۲	۰/۴۶۱	۰/۱۰۱	۰/۲۰۰	سعادت فر ۱۴۰۰
./۰۰۰	۱۰/۷۵۳	۰/۳۴۱	۰/۱۶۰	۰/۱۱۸	موسوی میرکلایی ۱۳۹۹
./۰۰۰	۳/۹۸۲	۰/۸۸۲	۰/۱۲۷	۰/۱۹۲	محمدی و همکاران ۱۳۹۹
./۰۰۰	۶/۵۰۲	۰/۸۹۱	۰/۳۶۲	۰/۳۴۰	رجبی فرجاد و معدن کار ۱۳۹۸
./۰۰۰	۴/۲۷۰	۰/۲۵۶	۰/۰۸۹	۰/۲۵۵	جهانیان بهنمیری ۱۳۹۸
./۰۰۰	۳/۹۰۴	۰/۳۸۱	۰/۱۸۹	۰/۲۷۸	جانناز ۱۳۹۸
./۰۰۰	۳/۰۹۲	۰/۲۵۱	۰/۱۰۳	۰/۲۲۰	توانگر مروستی و همکاران ۱۳۹۸
./۰۰۰	۸/۷۵۲	۰/۵۴۸	۰/۴۹۲	۰/۲۳۱	میرزاپور ۱۳۹۵
./۰۰۰	۴/۶۵۲	۰/۷۵۷	۰/۵۳۱	۰/۲۳۱	م. محمدی و همکاران ۱۳۹۵
./۰۰۰	۳/۱۲۰	۰/۴۷۵	۰/۳۴۴	۰/۴۴۰	ف. محمدی و همکاران ۱۳۹۵
./۰۰۰	۱۵/۱۱۲	۰/۹۹۶	۰/۶۷۸	۰/۲۱۰	کلانتری و همکاران ۱۳۹۵
./۰۰۰	۱۶/۰۳۲	۰/۴۵۲	۰/۱۴۷	۰/۱۹۶	عبدالرحیم ۱۳۹۵
./۰۰۰	۱۷/۲۷۱	۰/۴۱۲	۰/۳۱۲	۰/۱۰۰	صمدی مبارکلائی و همکاران ۱۳۹۵
./۰۰۰	۱۰/۵۵۴	۰/۲۷۶	۰/۱۴۱	۰/۱۲۸	صفارحمیدی ۱۳۹۵
./۰۰۰	۶/۷۶۱	۰/۳۰۲	۰/۲۱۵	۰/۱۴۲	سربلوکی آرنی ۱۳۹۵
./۰۰۰	۵/۷۷۱	۰/۳۷۶	۰/۱۵۶	۰/۱۵۶	خیراندیش و جمشیدی ۱۳۹۵
./۰۰۰	۶/۰۲۱	۰/۹۰۵	۰/۳۷۳	۰/۲۸۰	اصغری علایی ۱۳۹۵
./۰۰۰	۷/۴۱۲	۰/۶۰۳	۰/۲۰۰	۰/۱۱۲	اسدی و صفایی ۱۳۹۵
./۰۰۰	۸/۳۴۱	۰/۴۸۲	۰/۲۰۱	۰/۱۳۸	آقااحمدی و همکاران ۱۳۹۵
./۰۰۰	۹/۳۸۱	۰/۳۶۴	۰/۲۳۴	۰/۱۹۰	معدن کار ۱۳۹۴
./۰۰۰	۱۰/۵۶۲	۰/۲۷۱	۰/۱۴۶	۰/۱۴۰	باقری و همکاران ۱۳۹۴
./۰۰۰	۴/۸۸۲	۰/۲۵۰	۰/۱۲۱	۰/۱۳۲	بادسار و همکاران ۱۳۹۴
./۰۰۰	۳/۱۹۶	۰/۲۰۵	۰/۱۷۳	۰/۱۴۲	اسماعیلی و همکاران ۱۳۹۴
./۰۰۰	۵/۰۴۵	۰/۱۰۳	۰/۰۸۹	۰/۱۲۷	احمدی بالادهی و همکاران ۱۳۹۴
./۰۰۰	۳/۸۴۱	۰/۲۶۸	۰/۱۴۳	۰/۱۸۸	دایی ۱۳۹۳
./۰۰۰	۴/۶۷۷	۰/۴۸۱	۰/۱۲۵	۰/۱۹۸	محرمزاده و همکاران ۱۳۸۹
./۰۰۰	۱۰/۳۳۲	۰/۳۸۱	۰/۱۷۷	۰/۲۱۰	سیدنقوی و عبدالله پور ۱۳۸۹
./۰۰۰	۱۷/۱۱۹	۰/۴۷۰	۰/۲۸۷	۰/۱۹۸	اعظم وزیری و همکاران ۱۳۸۹
./۰۰۰	۳/۱۱۸	۰/۲۹۹	۰/۱۴۴	۰/۱۱۸	رضانزاد ۱۳۸۸
./۰۰۰	۵/۰۱۷	۰/۴۰۸	۰/۱۳۴	۰/۱۴۳	مقیمی و مقیمی ۱۳۸۷
./۰۰۰	۹/۸۸۲	۰/۳۸۷	۰/۲۰۰	۰/۴۲۱	قلی پور و همکاران ۱۳۸۷
./۰۰۰	۶/۷۴۲	۰/۲۰۹	۰/۱۷۵	۰/۲۶۱	عبداله پور ۱۳۸۷
./۰۰۰	۱۳/۱۰۱	۰/۷۴۵	۰/۶۱۱	۰/۲۸۱	جعفریان ۱۳۸۷
./۰۰۰	۶/۹۰۲	۰/۲۸۸	۰/۱۰۲	۰/۲۸۷	تسلیمی و همکاران ۱۳۸۵
./۰۰۰	۷/۱۲۴	۰/۴۶۲	۰/۱۳۵	۰/۲۶۵	آشنا ۱۳۸۴

نتایج فراتحلیل نشان می‌دهد سرمایه اجتماعی در ۳۶ مورد پژوهش تأثیری معنادار بر کارآفرینی سازمانی داشته است.

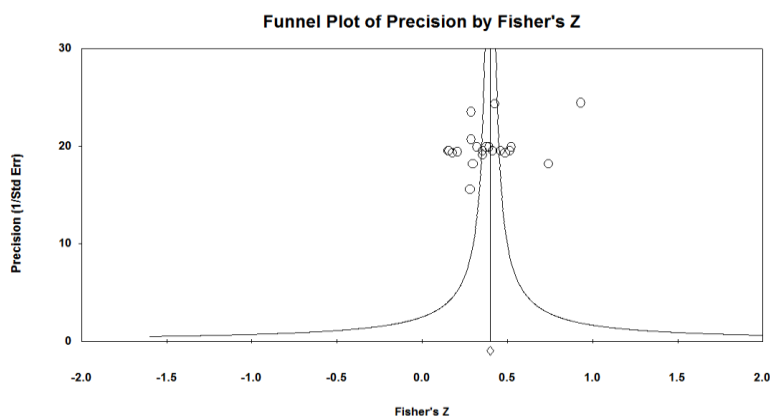
تأثیر کلی سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی سازمانی

جدول ۳. اثر کلی سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی سازمانی

sig	Z	گزارش آماری		Effect size	سرمایه اجتماعی
		upper	lower		
۰,۰۰۲	۸,۸۷۲	۰,۳۹۵	۰,۱۲۱	۰,۴۸۹	اثر کلی

نمودار کیفی (بررسی میزان همگنی و ناهمگنی پژوهش)

مطالعات به دلیل تفاوت‌های جغرافیایی، زمان اجرا، نویسندگان، یا نوع جامعه آماری مورد تحقیق دارای اختلاف و واریانس‌اند. در این نمودار، در صورت عدم سوگیری انتشار، مطالعات به صورت متقارن در اطراف اندازه اثر ترکیبی توزیع می‌شوند.

نمودار ۱. رگرسیون برای میزان همگنی و ناهمگنی پژوهش

آزمون Q: آزمون فعلی برای اثبات همگنی و ناهمگنی پژوهش به کار می‌رود. در صورت همگنی از اندازه اثر ثابت و در صورت ناهمگنی از اندازه اثر تصادفی استفاده می‌شود.

جدول ۴. آزمون Q

وضعیت همگنی مطالعات			
Q-value	df	p-value	i-squared
۸۷۱,۳۹۰	۳۵	۰,۰۰۰	۹۲,۵۷۱

بر این اساس به دلیل معناداری آزمون بین پژوهش ناهمگنی وجود دارد و باید نقش متغیرهای تعدیلگر مورد بررسی قرار گیرد.

تأثیر متغیر تعدیلگر هویت قومی در کارآفرینی سازمانی

جدول ۵. تأثیر هویت قومی در کارآفرینی سازمانی

Sig	z-value	اندازه ترکیبی	تصادفی
			هویت قومی
۰,۰۰۲	۵,۱۷۶	۰,۱۳۱	لر
۰,۰۰۱	۷,۴۶۱	۰,۲۲۱	ترک
۰,۰۰۱	۸,۵۶۱	۰,۲۶۷	فارس
۰,۰۰۰	۵,۵۸۱	۰,۲۰۱	عرب
۰,۰۲	۷,۳۱۲	۰,۱۹۸	کرد
۰,۰۰۰	۵,۲۸۰	۰,۱۴۵	بلوچ
۰,۰۰۱	۵,۰۶۱	۰,۲۴۰	مازنی
۰,۰۰۱	۶,۲۰۵	۰,۲۷۷	اثر کل

هویت قومی بر کارآفرینی سازمانی تأثیر معنادار دارد و اثر کلی آن برابر با ۲۷ درصد است. در این میان هویت قومی فارس با مقدار ۲۶ درصد و گروه قومی مازنی با مقدار ۲۴ درصد بیشترین تأثیر را در کارآفرینی سازمانی داشته است.

تأثیر متغیر تعدیلگر نوع جامعه در کارآفرینی سازمانی

جدول ۶. تأثیر نوع جامعه در کارآفرینی سازمانی

Sig	تصادفی		هویت قومی
	z-value	اندازه ترکیبی	
۰,۰۰۱	۴,۰۰۱	۰,۳۹۱	حوزه کشاورزی
۰,۰۰۰	۹,۲۴۱	۰,۳۸۱	حوزه معدنی
۰,۰۰۱	۵,۲۳۴	۰,۲۱۱	حوزه ورزشی
۰,۰۰۰	۱۰,۲۳۰	۰,۲۰۰	حوزه اداری
۰,۰۰۱	۸,۲۸۱	۰,۱۹۰	حوزه خدماتی
۰,۰۰۰	۴,۳۹۱	۰,۲۶۱	حوزه درمانی
۰,۰۰۱	۳,۱۸۳	۰,۲۱۰	حوزه بانکی و مالی
۰,۰۰۱	۴,۱۰۰	۰,۲۰۰	حوزه آموزش و پرورش
۰,۰۰۱	۹,۱۷۶	۰,۲۸۰	حوزه دانشگاهی
۰,۰۰۱	۷,۲۵۴	۰,۲۰۱	اثر کل

بین نوع جامعه و کارآفرینی سازمانی رابطه معنادار وجود دارد و مقدار اثر کلی آن برابر با ۲۰ درصد است. در این میان گرایش به کارآفرینی سازمانی در میان گروه حوزه کشاورزی (۰,۳۹۱)، حوزه معدنی (۰,۳۸۱)، حوزه درمانی (۰,۲۶۱)، و حوزه دانشگاهی (۰,۲۸۰) از سایرین بیشتر است.

تأثیر متغیر تعدیلگر جنسیت در کارآفرینی سازمانی

جدول ۷. تأثیر جنسیت در کارآفرینی سازمانی

sig	تصادفی		گروه مورد بررسی
	z-value	اندازه ترکیبی	
۰,۰۰۰	۳,۱۰۲	۰,۲۸۱	زن
۰,۰۰۰	۴,۲۸۷	۰,۲۵۱	مرد
۰,۰۰۰	۵,۴۰۱	۰,۲۹۰	اثر کل

کارآفرینی سازمانی بر حسب جنسیت تفاوت معنادار دارد و مقدار آن بین زنان (۲۸ درصد) بیشتر از مردان (۲۵ درصد) و اثر کلی آن برابر با ۲۹ درصد بوده است.

تأثیر متغیر تعدیلگر وضع تاهل در کارآفرینی سازمانی

جدول ۸. تأثیر وضع تاهل در کارآفرینی سازمانی

sig	تصادفی		وضع تاهل
	z-value	اندازه ترکیبی	
۰,۰۰۰	۸,۴۷۱	۰,۲۰۰	مجرد
۰,۰۰۰	۶,۱۰۰	۰,۲۳۰	متاهل
۰,۰۰۰	۴,۱۷۲	۰,۱۹۸	اثر کل

بین وضع تأهل و کارآفرینی سازمانی رابطه معنادار وجود دارد و مقدار و اثر کلی آن برابر با ۱۹ درصد و بین متأهل‌ها (۲۳ درصد) بیشتر از مجردها (۲۰ درصد) بوده است.

تأثیر متغیر تعدیلگر سطح توسعه در کارآفرینی سازمانی

جدول ۹. تأثیر سطح توسعه در کارآفرینی سازمانی

استان	تصادفی	
	اندازه ترکیبی	z-value
توسعه یافته	۰,۴۰۱	۶,۴۸۱
در حال توسعه	۰,۳۸۱	۸,۷۶۱
کم توسعه	۰,۳۴۸	۹,۱۲۹
اثر کل	۰,۳۸۰	۴,۱۸۱

نتایج نشان می‌دهد تأثیر سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی سازمانی از طریق سطح توسعه استان‌های مورد بررسی معنادار بوده و مقدار آن برابر با ۳۸ درصد است. بر این اساس کارآفرینی سازمانی در استان‌های توسعه یافته، در حال توسعه، و کمتر توسعه یافته به ترتیب با مقدار ۴۰ درصد، ۳۸ درصد و ۳۴ درصد متاثر از سرمایه اجتماعی بوده است.

بحث و نتیجه

کارآفرینی سازمانی به فرایندی اطلاق می‌شود که سازمان طی می‌کند تا نیروی انسانی آن بتواند در نقش یک کارآفرین انجام وظیفه کند و فعالیت شغلی مستمر، سریع، و راحتی در مجموعه خود داشته باشد. این به معنای خلاقیت، نوآوری، و تحقق فضای کسب‌وکار برای شناسایی فرصت‌ها و موقعیت‌ها جهت شکوفایی در مسیر توسعه است. بر این اساس، با توجه به تحولات اجتماعی و نوسازی سریع و توسعه فزاینده صنعتی، تضمین و بقای سازمان و الگوهای وابسته به خلق راه‌ها و روش‌ها و الگوهای نوین مقابله با مشکلات بستگی دارد. سرمایه اجتماعی در مفهوم ابزار بهبود کیفیت روابط، انسجام، مشارکت، اعتماد، و تعهدات سازمانی می‌تواند با ایجاد باورهای مشترک و اجماع سازمانی بسترهای تحقق کارآفرینی سازمانی را شکل دهد. هر چه وضعیت سرمایه اجتماعی در سازمان‌ها و نهادها بهینه‌تر باشد به همان اندازه احتمال تحقق کارآفرینی سازمانی بیشتر خواهد بود. در ایران به دلیل اهمیت اتحاد، همدلی، مشارکت جمعی، و روحیه منسجم به سرمایه اجتماعی در نهادها اهمیت فراوانی داده شده و در بازه زمانی ۱۳۸۴ - ۱۴۰۱ تعداد ۳۶ پژوهش اجرا شده است. این پژوهش رابطه سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی به روش فراتحلیل را در این بازه زمانی بررسی کرده و نشان داده است: بین سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی رابطه معناداری وجود دارد و اثر کلی آن برابر با ۰,۴۸۹ درصد است.

تامپسون (مقیم ۱۳۸۵: ۱۱۹ - ۱۲۲) در تأیید یافته‌های تحقیق پنج بعد سخت، خلاقیت، مخاطره‌پذیری، نرم، و انده و طرح را برای شکل‌گیری کارآفرینی سازمانی مطرح و بر وجود همه این ابعاد در کارآفرینی سازمانی تأکید کرده است. هورنزیبای و همکارانش (Hornsby et al. 1993) هم تأکید کرده‌اند حمایت مدیریت ارشد، استقلال، پاداش، قابلیت و دسترسی به زمان، و مرزهای سازمانی از عوامل مؤثر بر کارآفرینی سازمانی است. اکهلز و نک (Echoles & Neck 1998) نیز بقا و استمرار سازمان را وابسته به محیط سرشار از نوآوری دانسته و تصریح کرده‌اند تعامل کارکنان و ساختار سازمان از عناصر ضروری در تحقق کارآفرینی سازمانی است. کورنوال و پرلمن (Cornwall & Perlman 1990) اطلاعات حاصل از محیط درونی و بیرونی سازمان را سرآغاز کارآفرینی سازمانی معرفی و بر وجود آن‌ها تأکید کرده‌اند. موریس و کوراتکو (Morris & Kuratko 2002; Morris et al. 2010) نیز ایجاد واحدهای مستقل، کسب‌وکار جدید، نوآوری محصول، نوآوری فرایند، خودتجدیدی، ریسک‌پذیری، پیشگامی، و رقابت در کارآفرینی سازمانی را لازم و ضروری شمرده‌اند (رضایی‌قلعه و سلیمان پورعمران ۱۳۹۶: ۱۱ - ۱۴). در هر صورت، سرمایه اجتماعی مبین اثرگذاری نهادی روابط و همکاری‌های بین‌بخشی است (Fountain 1998: 104) که می‌تواند،

با توسعه همکاری‌ها و اشتراک اطلاعات، رقابت‌ها را افزایش دهد، دستاوردها را بیشتر کند، و نقش شهرت و اعتماد متقابل در دستیابی به اهداف را تضمین کند (Chou 2006: 903). بنابراین، کارآفرینی سازمانی همراه با توسعه سرمایه اقتصادی تحول سازمانی را به دنبال خواهد داشت و این موجب استقلال سازمانی، بهبود فضای کسب‌وکار، و کاهش مشکلات اقتصادی-اجتماعی می‌شود. مطابق نتایج پژوهش سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی از مهم‌ترین روش‌های تحول اقتصادی و سازمانی است و امور اجتماعی را در بر خواهد گرفت. دو مفهوم سرمایه اجتماعی و کارآفرینی سازمانی به هم وابسته‌اند؛ به گونه‌ای که فقدان یکی موجب نابسامانی و کژکارکردی و هماهنگی آن دو باعث بهبود فضای آرامش، اعتماد، اطمینان، عزت‌نفس، استقلال مالی، و بهبود عملکرد شغلی می‌شود.

منابع

- Abdolkarim, Sana (2016). *Comparative study of the impact of organizational culture and social capital on organizational entrepreneurship (case study: Razi University of Kermanshah and Babol University of Iraq)*, Razi University, Kermanshah. (in Persian)
- Abdollahpour, Mona (2008). *The relationship between social capital and organizational entrepreneurship (Case study: Iran's National Oil Products Refining and Distribution Company)*. Allameh Tabatabai University, Tehran. (in Persian)
- Abuya, Paul Ochumi (2016). Entrepreneurial orientation and performance of commercial banks in Kenya.
- Aghaahmadi, Ghorbanali; Alizadeh, Ramezan; & Kavousi, Roholla (2016). The relationship between social capital and organizational entrepreneurship, Presented at the The fifth conference of new researches in science and technology, Kerman. (in Persian)
- Ahmadibaladehi, Mahdi & Bakhshandeh, Omid (2015). "Social capital and its relationship with organizational entrepreneurship in the studied banking system: Agricultural Bank", In *National conference on key topics in management and accounting sciences*, Tehran. (in Persian)
- Asadi, Mansour & Safaei, Zohreh (2016). "Investigating the relationship between social capital and organizational entrepreneurship in the Ministry of Sports and Youth and presenting the model", In *The second national conference of management and accounting*. (in Persian)
- Asgari, Mohammadhadi; Kazempour, Esmail; & Hatamiyan, Moharamali (2021). "Investigating the relationship between social capital and organizational entrepreneurship in Javad Al-Aameh Engineering Institute", *Journal of Management Engineering*, 4(40), pp. 1-9. (in Persian)
- Ashna, Mostafa (2005). *Examining the relationship between social capital and organizational entrepreneurship in Pars Arak*, Tehran,. (in Persian)
- Azamvaziri, Sarvar; Mansouri, Hossein; & Amrollahi, Nahid (2010). "Improving organizational knowledge management: investigating the impact of social capital", *Etelashenasi*, 28(7), pp. 77-96. (in Persian)
- Badsar, Mohammad; Rezaei, Rouhollah; & Darini, Rohollah (2015). "Investigating the effect of social capital dimensions on organizational entrepreneurship in consulting, technical and agricultural engineering service companies in southern cities of Kerman province", *Journal of Agricultural Extension and Education Sciences*, 11(1), 145. (in Persian)
- Bagheri, Kamal; Riyazi, Zohreh; & Zamzam, Elmira (2015). "The relationship between intellectual capital and social capital with organizational entrepreneurship of managers and employees (case study: Fars Sports and Youth Department)", In *The third international conference on new researches in management, economics and accounting*. (in Persian)
- Bhardwaj, BR., Sushil, Momaya K., & Momaya, K. (2007). "Corporate entrepreneurship: Application of moderator method", *Singapore Management Review*, 29(1), pp. 47-58.
- Burgelman, Robert A. (1983). "A process model of internal corporate venturing in the diversified major firm", *Administrative science quarterly*, pp. 223-244.
- Chou, Yuan K. (2006). "Three simple models of social capital and economic growth", *The Journal of Socio-Economics*, 35(5), pp. 889-912.
- Cornwall, Jeffrey R. & Perlman, Baron (1990). *Organizational Entrepreneurship*, Irwin Pub.
- Daie, Mohsen (2014). *Investigating the relationship between dimensions of organizational social capital and organizational entrepreneurship in the General Department of Roads and Urban Development of Golestan province*, Azad University of Shahrood, Golestan. (in Persian)
- Daniel, Ben; Schwier, Richard; & McCalla, Gordon (2003). "Social capital in virtual learning communities and distributed communities of practice", *Canadian Journal of Learning and Technology/La revue canadienne de l'apprentissage et de la technologie*, 29(3).
- Do Adro, Francisco; Fernandes, Cristina I.; Veiga, Pedro M.; & Kraus, Sascha (2021). "Social entrepreneurship orientation and performance in non-profit organizations", *International Entrepreneurship and Management Journal*, 17(4), pp. 1591-1618.
- Dredge, Dianne (2017). "Institutional and policy support for tourism social entrepreneurship", In *Social entrepreneurship and tourism* (pp. 35-55), Springer.
- Dufays, Frédéric & Huybrechts, Benjamin (2014). "Connecting the dots for social value: A review on social networks and social entrepreneurship", *Journal of Social Entrepreneurship*, 5(2), pp. 214-237.
- Echols, Ann E. & Neck, Christopher P. (1998). "The impact of behaviors and structure on corporate entrepreneurial success", *Journal of managerial psychology*.
- Esmaili, Mohammadreza; Mosavinejad, Seyedhadi; & Shahsiyah, Neda (2015). "Tendency to organizational entrepreneurship in the insurance industry: emphasizing the role of social capital and organizational culture", *Insurance research paper*, 120(30), pp. 43-64. (in Persian)
- Fountain, Jane E. (1998). "Social capital: Its relationship to innovation in science and technology", *Science and public policy*, 25(2), pp. 103-115.
- Ghasemi, Mahrokh (2022). "Investigating the impact of organizational entrepreneurship on organizational performance with the mediating role of social capital in Tehran Municipality", *Management and entrepreneurship studies*, 39(8), pp. 302-311. (in Persian)
- Gholipoor, Rahmat-allah; Madhoushi, Mehrdad; & Jafarian, Vahid (2008). "Analysis of the relationship and effect of social capital on organizational entrepreneurship", *Organizational Culture Management*, 6(17), pp. 111-129. (in Persian)

- Guth, William D. & Ginsberg, Ari (1990). "Guest editors' introduction: Corporate entrepreneurship", *Strategic management journal*, pp. 5-15.
- Hayton, James C. (2005). "Promoting corporate entrepreneurship through human resource management practices: A review of empirical research", *Human resource management review*, 15(1), pp. 21-41.
- Hitt, Michael A.; Ireland, R. Duane; Sirmon, David G.; & Trahms, Cheryl A. (2011). "Strategic entrepreneurship: creating value for individuals, organizations, and society", *Academy of management perspectives*, 25(2), pp. 57-75.
- Hornsby, Jeffrey S.; Naffziger, Douglas W.; Kuratko, Donald F.; & Montagno, Ray V. (1993). "An interactive model of the corporate entrepreneurship process", *Entrepreneurship theory and practice*, 17(2), pp. 29-37.
- Hosseinpour, D. & Zareivash, F. (2010). "Organizational Entrepreneurship Pattern Tehran Province Department of Cooperation Case Study", *Co-Operation and Agriculture*, 21(4), pp. 171-196. (in Persian)
- Jaferiyan, Vahid (2008). *Investigating the relationship between social capital and organizational entrepreneurship in Sadid Industrial Group*, Mazandaran University, Tehran. (in Persian)
- Jahaniyanbanmiri, Hoori (2019). *Studying the impact of social capital on organizational entrepreneurship with regard to the mediating role of organizational learning (Study Case: Kale Company)*, Allameh Amini Institute of Higher Education, Tehran. (in Persian)
- Janbaz, Mohammadhasan (2019). *The impact of intellectual capital and social capital on organizational entrepreneurship (case study: General Administration of Highways and Road Transport of Hormozgan Province)*, Azad University, Bandarabbas. (in Persian)
- Jones, Gareth R. & Butler, John E. (1992). "Managing internal corporate entrepreneurship: An agency theory perspective", *Journal of management*, 18(4), pp. 733-749.
- Kalantari, Majid; Mehrabi, Ghasem; & Babazadeh, Shohreh (2016). "Explaining the relationship between dimensions of social capital and organizational entrepreneurship", In *The second national conference of new approaches in management sciences, economics and accounting*, Babol. (in Persian)
- Kheirandish, Mehdi & Jamshidi, Hamzeh (2016). "The Effect of Social Capital on Organizational Entrepreneurship with Studying the Moderating Role of job Motivation", *Social Capital Management*, 3(1), pp. 43-68. <https://doi.org/10.22059/jscm.2016.58172>. (in Persian)
- Kuratko, Donald F.; Ireland, R. Duane; & Hornsby, Jeffrey S. (2004). "Corporate entrepreneurship behavior among managers: a review of theory, research, and practice", *Advances in entrepreneurship, firm emergence and growth*.
- Madankar, Anahita (2015). "The role of social capital in the efficiency of Tehran municipality", In *The fourth international conference on accounting and management and the first conference on entrepreneurship and open innovation*, Tehran. (in Persian)
- Miller, Danny (1983). "The correlates of entrepreneurship in three types of firms", *Management science*, 29(7), pp. 770-791.
- Mirzapour, Samira (2016). "Explaining the relationship between social capital and organizational entrepreneurship in banks", In *The first international conference on management, accounting, educational sciences and resistance economics; Action and action*, Sari. (in Persian)
- Moghimi, Abolfazl & Moghimi, Hossein (2008). "Investigating the relationship between social capital and organizational entrepreneurship in Yazd Rubber Industries", In *The first national conference on the development of economic activities*, Tehran. (in Persian)
- Moghimi, Mohammad (2006). *Entrepreneurship in government organizations*, Farandish. (in Persian)
- Mohammadi, Esfandyar; Khalil Nezhad, Shahram; & Golmohammadi, Emad (2020). "An Investigation of the Impact of Social Capital on Social-Organizational Accountability With an Emphasis on Business Ethics", *Social Capital Management*, 7(3), pp. 431-456. <https://doi.org/10.22059/jscm.2020.305733.2029>. (in Persian)
- Mohammadi, Forogh; Kalatehsifri, Masoumeh; Farahani, Abolfazl; & Ghasemi, Hamid (2016). "To Design Relationship Model of Knowledge Management and Organizational Entrepreneurship with the Mediation of Social Capital in Ministry of Sport and Youth", *New Trends in Sport Management*, 15(4), pp. 39-53. (in Persian)
- Mohammadi, Mitra; Sayadi, Mohammad Amin; & Sayed Ameri, Mir Hasan (2016). "The Determination of organizational entrepreneurship based on social capital components in Youth and Sports general office of Ilam province", *Applied Research in Sport Management*, 5(1), pp. 23-33. (in Persian)
- Moharamzadeh, Mehrdad; Kashef, Mirmohammad; & Behnoosh, Shima (2010). "The relationship between social capital and organizational entrepreneurship in the General Department of Physical Education of West Azarbaijan province", *Research in sports science*, 7, pp. 119-134. (in Persian)
- Morris, Michael H. & Kuratko, Donald F. (2002). *Corporate entrepreneurship: Entrepreneurial development within organizations*, South-Western Pub.
- Morris, Michael H.; Kuratko, Donald F.; & Covin, Jeffrey G. (2010). *Corporate entrepreneurship & innovation*, Cengage Learning.
- Mosavimirkollaei, Seyedzaman (2020). "Investigating the relationship between social capital and organizational entrepreneurship (a case study of Mazandaran post office)", *Rahyafiti in business management*, 1(1), pp. 179-196. (in Persian)
- Peterson, Richard A. & Berger, David G. (1971). "Entrepreneurship in organizations: Evidence from the popular music industry", *Administrative science quarterly*, pp. 97-106.

- Pinchot III, Gifford (1985). "Intrapreneuring: Why you don't have to leave the corporation to become an entrepreneur", *University of Illinois at Urbana-Champaign's Academy for Entrepreneurial Leadership Historical Research Reference in Entrepreneurship*.
- Popowska, Magdalena (2020). "Corporate Entrepreneurship: A Literature Review and Future Research Perspectives", *International Journal of Contemporary Management/Współczesne Zarządzanie*, 19, pp. 61-87.
- Rajabifarjad, Hajiyeh & Madankar, Rozita (2019). "The effect of social capital on organizational entrepreneurship with the mediating role of organizational capacity (case study: Quality and Standard Inspection Company)", *Standard and Quality Management*, 9(Fall), pp. 23-34. (in Persian)
- Rezaeighaleh, Homa & Soleymanpouromran, Mahbobeh (2017). "Examining the theories of organizational entrepreneurship and its application in education", In *The second national conference of new approaches in education and research*, Mhamoodabad. (in Persian)
- Rezanejad, Zeynab (2009). *The relationship between organizational communication and organizational entrepreneurship in the agricultural jihad of Fars province*, Payame Noor University, Tehran. (in Persian)
- Roslan, Muhammad Hamirul Hamizan; Hamid, Suraya; Ijab, Mohamad Taha; Yusop, Farrah Dina; & Norman, Azah Anir (2022). "Social entrepreneurship in higher education: challenges and opportunities", *Asia Pacific Journal of Education*, 42(3), pp. 588-604.
- Saadatfar, Tayebbeh (2021). *The role of social capital in organizational entrepreneurship with the three-pronged model approach in government organizations of Ilam province*, Payame Noor University of Mallayer, Ilam. (in Persian)
- Safarhamidi, Elaheh (2016). *Investigating the impact of emotional intelligence on organizational entrepreneurship and organizational performance with the mediation of organizational commitment and social capital (case study: employees of National Bank branches in Gilan province)*, Northern Strategy Institute of Higher Education, Rasht. (in Persian)
- Sakhdari, Kamal (2016). "Corporate entrepreneurship: A review and future research agenda", *Technology Innovation Management Review*, 6(8).
- Samadi Miarkolaei, Hossein; Samadi Miarkolaei, Hamzeh; Bastami, Masoud; & Gholami Avati, Ramzan (2016). "Social Capital Impact on the Employees' Organizational Entrepreneurship Development Process in the Post Offices of the Mazandaran Province", *Social Capital Management*, 3(3), pp. 391-413. <https://doi.org/10.22059/jscm.2016.60665>. (in Persian)
- Sarboloukiarani, Hossein (2016). *The effect of social capital on the organizational entrepreneurship of Kashan education management staff*, Azad University, Naragh. (in Persian)
- Sen, Pritha (2007). "Ashoka's big idea: Transforming the world through social entrepreneurship", *Futures*, 39(5), pp. 534-553.
- Seyednaghavi, Mirali & Abdollahpour, Mona (2010). "The relationship between social capital and organizational entrepreneurship", *Quarterly Scientific Research Journal of Entrepreneurship Development*, 3(3), pp. 103-129. (in Persian)
- Shockley, Gordon E. & Frank, Peter M. (2011). "The functions of government in social entrepreneurship: Theory and preliminary evidence", *Regional Science Policy & Practice*, 3(3), pp. 181-198.
- Smith, Brett R.; Kistruck, Geoffrey M.; & Cannatelli, Benedetto (2016). "The impact of moral intensity and desire for control on scaling decisions in social entrepreneurship", *Journal of Business Ethics*, 133(4), pp. 677-689.
- Suryandharu, Trianom; Sanusi, Anwar; & Harsono, Harsono (2019). "The Influence of The Motivation, Leadership and Social Networking for the Formation of Social Entrepreneurship", *International Journal of Advances in Social and Economics*, 1(1), pp. 6-15.
- Taslimi, Mohammadsaeid; Monavariyan, Abbas; & Ashna, Mostafa (2006). "Examining the relationship between social capital and intra-organizational entrepreneurship", *Management of organizational culture*, 14(4), pp. 27-56. (in Persian)
- Tavangarmarvasti, Zahra; Mahammadifar, Mohammadali; & Aminbidokhti, Aliakbar (2019). "Investigating factors affecting organizational entrepreneurship", *Jundishapur Education Development Quarterly*, 10(4), pp. 395-405. (in Persian)
- Thorgren, Sara & Omoredede, Adesuwa (2018). "Passionate leaders in social entrepreneurship: Exploring an African context", *Business & Society*, 57(3), pp. 481-524.
- Urban, Boris (2013). "Social entrepreneurship in an emerging economy: A focus on the institutional environment and social entrepreneurial self-efficacy", *Managing Global Transitions*, 11(1), 3.
- Wang, Haobai; Wang, Luzhuang; & Li, Jiming (2007). The effect of social network in social entrepreneurship: An empirical Chinese case study (pp. 4213-4216), Presented at the 2007 International Conference on Wireless Communications, Networking and Mobile Computing, IEEE.
- Weber, Christiana & Kratzer, Jan (2013). "Social entrepreneurship, social networks and social value creation: A quantitative analysis among social entrepreneurs", *International Journal of Entrepreneurial Venturing*, 5(3), pp. 217-239.
- Wennekers, Sander & De Jong, J. (2008). "Intrapreneurship; conceptualizing entrepreneurial employee behavior", *Scientific Analysis of Entrepreneurship and SMEs (SCALES)*.
- Yun, JinHyo Joseph; Zhao, Xiaofei; Jung, KwangHo; & Yigitcanlar, Tan (2020). "The culture for open innovation dynamics", *Sustainability*, 12(12), 5076.
- Zahra, Shaker A.; Rawhouser, Hans N.; Bhawe, Nachiket; Neubaum, Donald O.; & Hayton, James C. (2008). "Globalization of social entrepreneurship opportunities", *Strategic entrepreneurship journal*, 2(2), pp. 117-131.